

Kongress 2017

8

Rapport från Synskadades Stiftelse

Innehållsförteckning

Förslag till beslut.....	4
1. Stiftelsens ändamål och målsättning.....	5
2. Stiftelsens styrelse.....	6
3. Stiftelsens bidragsgivning.....	7
4. Stiftelsens bolagsgrupp och väsentliga händelser i under perioden 2014-2016.....	7
4:1 Väsentliga händelser inom bolagsgruppen under 2016.....	8
4:2 Väsentliga händelser inom bolagsgruppen under 2015.....	8
4:3 Väsentliga händelser inom bolagsgruppen under 2014.....	8
5. Stiftelsens skattestatus.....	9
6. Om förvaltningen av Synskadades Stiftelse och anknutet förvaltade stiftelser 2014-2016.....	9
7. Stiftelsens förmögenhetsutveckling 2014 - 2016.....	11
7.1 Kapitalförvaltningen 2014-2016.....	11
7.2 Arv och gåvor 2014-2016.....	12
7.3 Bidragsgivning 2014-2016.....	12
7.4 Irisgruppens utveckling 2014-2016.....	13
7.5 Stiftelsens resultatutveckling 2014- 2016.....	13
8. Stiftelsens och de anknutna stiftelsernas förmögenhetsutveckling 2014-2016.....	14

Rapport avseende Synskadades Stiftelses verksamhet åren 2014 - 2016

Förslag till beslut

att godkänna rapporten.

Vid kongressen år 2000 antogs stadgeändringar som bland annat innebär att dagordningen vid ordinarie kongress ska innehålla: "Anmälan av Synskadades Stiftelses årsredovisning" (SRF:s stadgar § 8 mom 6).

Förbundsstyrelsen överlämnar med anledning härav, som ett kompletterande material till Granskningsutskottets redovisning, föreliggande rapport från Synskadades Stiftelse avseende Stiftelsens verksamhet under den gångna kongressperioden. Rapporten har formen av en sammanfattning av de tre gångna årens årsredovisningar. Den som önskar ta del av Stiftelsens årsredovisningar i sin helhet för respektive år, är välkommen att kontakta Stiftelsen kansli i Enskede, telefon 08-39 93 30.

1. Stiftelsens ändamål och målsättning

Stiftelsen, som bildades av De Blindas Förening upa 1954, har som sin främsta uppgift att främja och stödja olika insatser och verksamheter riktade till synskadade. Stiftelsens verksamhet finansieras genom de arv och gåvor som tillfaller Stiftelsen och genom avkastningen på uppsamlade medel. Stadgarna anger ändamålet på följande sätt:

"Stiftelsens ändamål är dels att mottaga och förvalta de medel som tillfaller Stiftelsen eller Synskadades Riksförbund genom testamente eller gåvobrev, dels att medelst bidrag i lämpliga former huvudsakligen främja vård av behövande blinda eller vård och fostran av blinda barn eller blind ungdom."

Stiftelsens styrelse disponerar över Stiftelsens avkastning, däri inbegripet realisationsresultat, under förutsättning att disponeringen på bästa sätt främjar Stiftelsens ändamål och även tar hänsyn till lagens krav på varaktighet, d v s Stiftelsens förmögenhet ska bestå under lång tid framöver.

Stiftelsens förmögenhet utgörs dels av placering i olika former av värdepapper såsom aktier och obligationer, samt av bolagsgruppen Iris Förvaltning AB med dess helägda dotterbolag och fastighetsinnehav och aktieinnehav i intressebolag.

Bolagsgruppen ägs av Synskadades Stiftelse. Investeringen i Iris Förvaltning utgör således en del i Stiftelsens kapitalplacering, men ligger också i linje med Stiftelsens syften. Företagsgruppens affärsidé är att på kommersiella grunder driva, starta och utveckla företag som producerar tjänster och produkter som frigör människors fulla kapacitet oavsett syn- eller annan funktionsnedsättning.

2. Stiftelsens styrelse

Stiftelsens styrelse består sedan 2007 av 9 ledamöter (tidigare 13), varav 7 utses av styrelsen för Synskadades Riksförbund (SRF) och resterande två ledamöter utses av Stiftelsens styrelse. Stiftelsens stadgar föreskriver att SRF:s ordförande också ska vara ordförande i styrelsen för Synskadades Stiftelse. För närvarande (2017) består styrelsen av: Håkan Thomsson (ordförande), Alireza Ghanbar Alipour, Stellan Andersson, Peter Blachowski, Kicki Lundmark, Carina Rick, Max Stålnacke, Tiina Nummi Södergren och Maria Thorstensson.

Styrelsen ansvarar, förutom för Synskadades Stiftelses verksamhet, för närvarande 29 anknutet förvaltade stiftelser med ändamål som avser synskadade.

Stiftelsen, som har haft fem ordinarie sammanträde per år, har ingen anställd personal. Till ordföranden utbetalas ett arvode om för närvarande 3 tkr/månad och till styrelsens ledamöter utgår ett arvode om för närvarande 6,5 tkr per år.

3. Stiftelsens bidragsgivning

Stiftelsen främjar sitt ändamål framförallt genom att lämna bidrag till Synskadades Riksförbund (SRF) med dess distrikts- och lokalorganisationer, Riksorganisationen Unga med Synnedsättning (US) och till Förbundet Sveriges Dövblinda (FSDB) till olika insatser och verksamheter riktade till synskadade. Därutöver lämnar Stiftelsen, genom SRF:s och Stiftelsens gemensamma bidragsgrupp, bidrag till enskilda behövande synskadade som har behov härav. Bidrag kan i dessa fall lämnas för vård, hjälpmedel, rehabilitering och rekreation mm. Synskadade barn och ungdomar kan få ekonomiska bidrag för utbildning, läger och fritidsaktiviteter. Stiftelsen beviljar också, sedan några år, SRF och dess närstående organisationer betydande bidrag i samband med kurser, konferenser, rekreation, samt andra aktiviteter för synskadade förlagda till Almåsa.

SRF och dess distrikt- och lokalorganisationer får fram-för allt bidrag till verksamhet som syftar till att söka upp och aktivera synskadade i olika åldrar, för viss rekreations- och studieverksamhet, för särskilda insatser åt synskadade med ytterligare funktionsnedsättning samt till synskadade barn och ungdomar. Förbundet får också bidrag till närstående organisationer, svensk ögonforskning och biståndsverksamhet samt till sitt arbete för en bättre ögonsjukvård, rehabilitering, sysselsättning, utbildning och kultur- och fritidssituation för synskadade.

4. Stiftelsens bolagsgrupp och väsentliga händelser i under perioden 2014-2016

Stiftelsens helägda bolagsgrupp, Iris Förvaltning AB, ska driva, starta, utveckla och förvalta verksamheter, som direkt stödjer Synskadade Stiftelsens ändamål: att via affärsverksamhet främja insatser för synskadade men också för andra personer med funktionsnedsättning, samt ge god avkastning till Synskadades Stiftelse. Bolagsgruppen består idag av tre aktiva helägda bolag; Iris Förvaltning AB, Almåsa Fastighet AB och Almåsa Konferens AB, samt av minoritetsägande i tre bolag; Iris

Group, Iris Sverige och JEFF Fastigheter AB. Fastigheterna i Enskede utgör den viktigaste delen i Iris Förvaltnings verksamhet, men företaget tillhandahåller också bokföring/redovisning, kapitalförvaltning och administration till 40 stiftelser och stödfunktioner till övriga bolag inom företagsgruppen. För mera information om Stiftelsens helägda dotterbolag hänvisas till Iris Förvaltning AB årsredovisning för 2016.

4:1 Väsentliga händelser inom bolagsgruppen under 2016

Med målsättning att öka lönsamheten och säkerställa en fulltäckande fastighetsförvaltning och drift anlitade Iris Förvaltning under 2016 en extern förvaltare, Hestia Fastighetsförvaltning AB, för förvaltning av fastigheterna i Enskede och på Almåsa. Iris Förvaltning förvärvade under räkenskapsåret 14,7% av aktierna i Jonas, Erik & Fredrik (JEFF) Fastigheter AB. Bolaget bygger, äger och förvaltar studentlägenheter och mindre hyresrätter.

4:2 Väsentliga händelser inom bolagsgruppen under 2015

Iris Förvaltning sålde under året sin ägarandel, 20 %, i Iris Sverige AB till Anthon B Nilsen Utbildning AB samt återinvesterade till ny ägarandel om 9 % av aktierna i Iris Sverige AB. Under året avyttrandes också bolagets samtliga aktier i Bonnier Audio AB, vilket bolag startades under 1980-talet under namnet Kassettbok AB och såldes av dåvarande SRF Iris AB till Bonnier år 1999.

4:3 Väsentliga händelser inom bolagsgruppen under 2014

Iris Förvaltning har beträffande fastigheterna i Enskede under året driftsatt en bergvärmeinvestering vilket gett direkt effekt i form av lägre driftskostnader och finansieringen som skett med egna medel. Fastigheten Växeln 3 i Fagersta såldes under april månad till marknadsmässigt pris och samtliga aktier i intressebolagen Ideella Spel AB och Spelparken i Sverige AB såldes under året.

Genom Almåsa Fastighets upprustning av byggnaden Ådfjärden har konferensverksamheten erhållit ytterligare 13 moderna hotellrum.

Bonnier Audio AB är fortsatt den största aktören på ljudboksmarknaden i Sverige och Iris ägarandel uppgår till 30 %. Bolaget har under året sett en fortsatt tydlig formatförskjutning från fysisk ljudboksproduktion (CD) till digital produktion

Iris Group AB har under året, genom det helägda dotterbolaget Iris Sverige AB, sett en minskad efterfrågan på utbildningar och dotterbolaget Iris Media har under året avvecklat dagstidningsaffären. Dotterbolaget Iris Hjälpmedel avyttrades under december 2014 till Indutrade AB. Iris Förvaltnings ägarandel i Iris Group uppgår till 20 %.

5. Stiftelsens skattestatus

Skattemyndighetens beslut att anse Stiftelsen oinskränkt skattskyldig från taxeringsåret 2002 (verksamhetsåret 2001) kom att, på ett menligt sätt, påverka Stiftelsens möjligheter att främja viktiga insatser och verksamheter riktade till synskadade i alla åldrar. För verksamhetsåren 2001-2007 påfördes Stiftelsen skatt med ca 30 Mkr.

Från den 1 januari 2014 gäller nya skatteregler för ideella sektorn, vilket innebär att stiftelser med ett allmännyttigt ändamål är inskränkt skattskyldiga om stiftelsen uppfyller reglerna om verksamhets- och fullföljdskrav. Synskadades Stiftelse är således åter inskränkt skattskyldig från 2014 och har sedan dess inte varit föremål för beskattning.

6. Om förvaltningen av Synskadades Stiftelse och anknutet förvaldade stiftelser 2014-2016

Under kongressperioden har Iris Förvaltning AB fortsatt svarat för Synskadades Stiftelses och till Stiftelsen anknutna stiftelsers administration, redovisning/bokföring och kapitalförvaltning. Antalet anknutet förvaldade stiftelser

uppgår för närvarande till 29 stycken och samtliga har med Synskadades Stiftelse näraliggande ändamål.

I Iris Förvaltnings uppdrag ingår uppgifter som arrangemang kring styrelsemöten (exempelvis beredning, inläsning och utskick). Andra uppgifter är; hantering av arv och gåvor, bidragsansökningar, bokföring, upprättande av bokslut, utbetalning av styrelsearvoden samt ansvaret för kapitalförvaltningen.

Kapitalförvaltningen hanteras strategiskt av en av styrelsen utsedd finanskommitté, som för närvarande består av följande fyra personer; placeringsdirektör Henrik Bonde och biträdande placeringsdirektör Per-Olof Edin vid Östersjöstiftelsen och Stiftelsens ordförande Håkan Thomsson, samt Per-Arne Krantz, Iris Förvaltning.

Finanskommitténs huvuduppgift är att utifrån Stiftelsens placeringsstrategi och placeringsinstruktion svara för förvaltningen av Stiftelsens förmögenhet (exklusive bolagsgruppen). Placeringsstrategin och instruktionen, som årligen revideras av styrelsen, anger de övergripande direktiv för förvaltningen.

Målsättningen med kapitalförvaltningen, är att uppnå en real avkastning om 5 % av det förvaltade kapitalet (exklusive bolagsgruppen). Med real avkastning avses realiserad och orealiserad värdeförändring av portföljen samt räntor eller annan direktavkastning minus inflation. Med beaktande av 2016 års kapitalförvaltningsresultat, har Stiftelsen sedan införandet av strategin haft en årlig genomsnittlig real avkastning om 8,2 % att jämföras med fasställd målsättning om 5 %.

Strategin för att nå målsättningen är att placera merparten av den förvaltade förmögenheten, som inte är Iris förvaltning AB, i aktier med hög vinst- och utdelningsnivå samt i en värdepapperskategori vi benämner aktieliknande avkastning och risk. Med det senare avses främst fastighetsrelaterade tillgångar samt högavkastande räntebärande värdepapper.

Synskadades Stiftelses styrelse är ansvarig för kapitalförvaltningen och har upprättat en

placeringsinstruktion som reglerar hur kapitalförvaltningen skall bedrivas. Stiftelsen har utsett en finanskommitté som inom ramen för placeringsinstruktionen beslutar om större placeringsbeslut samt föreslår förändringar av placeringsinstruktionen. Praktiskt hanteras kapitalförvaltningen av finanskommitténs verkställande ledamot.

Förvaltningsavgiften för Synskadades Stiftelse, d.v.s. de direkta kostnaderna för stiftelseadministration och kapitalförvaltning i förhållande till Stiftelsens totala förmögenhet var 0,29 % för 2014, 0,3 % för 2015 och 0,3 % för 2016. Som jämförelse bör nämnas att år 2000 var förvaltningskostnaderna 1,67 % av den totala förmögenheten.

7. Stiftelsens förmögenhetsutveckling 2014 - 2016

Synskadades Stiftelses förmögenhet påverkas av flera faktorer. Dessa är:

- Kapitalförvaltningen
- Arv och gåvor
- Stiftelsens bidragsgivning
- Irisgruppens utveckling
- Stiftelsens resultatutveckling 2014-2016

7.1 Kapitalförvaltningen 2014-2016

Under perioden 2014-2016 har den årliga genomsnittliga avkastningen blivit 9,1 %. Ett jämförelseindex bestående av en normalviktad portfölj (av ca 50 % av förmögenheten placerad i räntebärande papper och 25 % i utländska aktier och 25 % i svenska aktier) hade under samma period gått upp med 5,5 %. Att Stiftelsens avkastning under perioden varit högre än för jämförelseindex beror på att stiftelsen har en betydligt större andel aktier i portföljen än vad som finns med i den jämförande portföljen.

7.2 Arv och gåvor 2014-2016

En annan faktor som påverkar förmögenheten är nya arv och gåvor. Dessa har under kongressperioden uppgått till:

- 2014: 2,7 Mkr
- 2015: 17,5 Mkr
- 2016: 10,3 Mkr

Sedan år 2003 har arven och gåvorna minskat väsentligt till Synskadades Stiftelse. Den främsta förklaringen härtill är att nya arv och gåvor som avser Synskadades Riksförbund av skattemässiga skäl (arvs- och gåvobeskattningens upphävande) numera går direkt till SRF. Den förändrade arvs- och gåvohanteringen har inneburit att Stiftelsens bidragsgivning minskat något.

Under 2014 till 2016 har, utöver vad Stiftelsen erhållit i arv och gåvor, 30,5 Mkr, SRF erhållit arv om 11,7 Mkr, vilket totalt under kongressperioden innebär 41,2 Mkr (föregående kongressperiod; 23,7 Mkr). I syfte att informera om möjligheterna att genom arv och gåvor främja och stödja Stiftelsens och Synskadades Riksförbunds verksamhet har en gemensam informationsbroschyr tagits fram.

7.3 Bidragsgivning 2014-2016

En tredje faktor som påverkar förmögenheten (negativt) är bidragsgivningen, d.v.s. omfattningen på av Stiftelsen utdelade medel. Bidragsgivningen, som bygger på den målsättning med kapitalförvaltningen som fastställts, har under perioden 2014-2016 varit följande:

- 2014: 16,3 Mkr
- 2015: 17,0 Mkr
- 2016: 18,9 Mkr

Eftersom Stiftelsen i huvudsak bedriver en indirekt verksamhet, har merparten av bidragen beviljats till av Synskadades Riksförbund och Riksorganisationen Unga med Synnedsättning, samt Förbundet Sveriges Dövblinda bedrivna verksamheter för synskadade.

Ur de till Synskadades Stiftelse, för närvarande 29 stycken, anknutet förvaltade stiftelserna har under åren 2014, 2015 och 2016 beviljats bidrag om sammanlagt 5 Mkr, vilket i huvudsak avsett bidrag till Synskadades Riksförbund och till enskilda synskadade.

7.4 Irisgruppens utveckling 2014-2016

En fjärde faktor som påverkar förmögenheten är Irisgruppens utveckling. Det bokförda värdet på Stiftelsens investering i Irisgruppen uppgår, efter återbetalning av villkorade aktieägartillskott under 2015 och 2016, till 5 Mkr.

Under perioden 2014-2016 har Irisgruppens värde, eget kapital, ökat från en förmögenhet på 113 Mkr år 2013 till 137 Mkr år 2016 med följande utveckling; 120 Mkr 2014, 164 Mkr 2015 och 144 Mkr år 2016. Främsta förklaringen till ökningen av eget kapital mellan 2013 och 2015 är Iris positiva resultat och avyttringar (bl. a aktierna i Bonnier Audio samt utdelning från Iris Group AB) och minskningen mellan 2015 och 2016 är hänförlig till utdelningar och återbetalning av aktieägartillskott till Stiftelsen om totalt 26,3 Mkr. Under perioden 2014 – 2016 har bolagsgruppens resultat varit följande:

2014:	10 739 Mkr
2015:	50 784 Mkr
2016:	6 353 Mkr

7.5 Stiftelsens resultatutveckling 2014- 2016

Den sista faktorn som påverkar förmögenheten är Stiftelsens resultatutveckling. Stiftelsens resultat för åren 2014-2016 efter avdrag för Stiftelsens kostnader och inklusive kapitalresultat och utdelningar (exklusive återbetalning av aktieägartillskott) från bolagsgruppen, Iris Förvaltning AB, vilka för år 2014 uppgick till 4 Mkr, 2015 till 4 Mkr och för 2016 till 23 Mkr per år (försäljning av Bonnier Audio), var följande:

2014:	13,0 Mkr
2015:	17,7 Mkr
2016:	65,9 Mkr

För åren 2014- 2016 uppgår således Stiftelsens resultat till 85,3 Mkr. Under samma period har bidrag beviljats med 52,2 Mkr (föregående kongressperiod 39 Mkr) och kostnaderna uppgått till 8,2 Mkr (föregående kongressperiod 6,2 Mkr).

8. Stiftelsens och de anknutna stiftelsernas förmögenhetsutveckling 2014-2016

Stiftelsens totala förmögenhet (kassa plus marknadsvärde värdepapper) var vid utgången av år 2016 ca 714 Mkr
Utvecklingen under perioden har varit följande:

År	2014	2015	2016
Total förmögenhet, Mkr	612 886	637 295	713 784

De 29 anknutet förvaltade stiftelsernas förmögenhet har utvecklats enligt följande:

År	2014	2015	2016
Total förmögenhet, Mkr	96 158	96 237	106 152

Stiftelsens inkl anknutet förvaltade stiftelsers förmögenhet har under kongressperioden utvecklats enligt följande:

År	2014	2015	2016
Samlad förmögenhet, Mkr	709 044	733 532	819 936

Sammanfattningsvis kan sägas att Stiftelsens kapitalförvaltningsstrategi fungerat väl och att förmögenheten utvecklats mycket väl under perioden. Härigenom har Stiftelsen, trots att den t.o.m. 2013 ansågs oinskränkt skattskyldig, fortsatt kunnat upprätthålla en hög och ökad bidragsgivningsnivå och därmed på ett bra sätt kunnat fullfölja sitt ändamål.

För Synskadades Stiftelse i maj 2017

Håkan Thomsson
Ordförande, Synskadades Stiftelse

Henrik Bonde
Ordförande, Iris Förvaltning och ansvarig för
Synskadades Stiftelses och anknutna stiftelsers kapitalplacering

Per- Arne Krantz
Iris Förvaltning, stiftelseansvarig